

Газета
виходить
з 1992 року

■ прогноз погоди

Четвер	П'ятниця	Субота	Неділя	Понеділок
02	03	04	05	06
лютого	лютого	лютого	лютого	лютого
мін. 0° макс. +1°	мін. -4° макс. 0°	мін. -5° макс. -3°	мін. -8° макс. -5°	мін. -10° макс. -7°

№4 (1884) 2 лютого 2023 року

День виходу – четвер

Тисячам жінок заборонили виїзд за кордон

Уряд вніс зміни у правила перетину кордону під час воєнного стану. Якщо раніше виїзд за кордон був заборонений для чоловіків призовного віку та жінок військовослужбовців, то тепер під заборону потрапили і певні категорії цивільних жінок.

Йдеться про жінок держслужбовців і депутаток рад всіх рівнів. Про це зазначено у постанові Кабміну від 27 січня.

Чоловіки - чиновники та депутати молодші 60 років і так не мали права виїзду як військовозобов'язані. Тепер же і старші 60 років депутати та чиновники виїхати не зможуть.

Тепер під заборону потрапили і жінки, і чоловіки. Ось повний перелік посад, де чоловіки і жінки повинні отримати дозвіл при перетині кордону:

- члени кабміну, перші заступники та заступники міністрів, держсекретар кабміну, його перший заступник та заступники, державні секретарі міністерств,
- керівники центральних органів виконавчої влади, їхні перші заступники та заступники,
- керівник апарату Верховної Ради, його перший заступник та заступники, народні депутати, уповноважений Верховної Ради з прав людини та його представники,
- керівник офісу президента та його заступники, керівники інших допоміжних органів і служб, утворених президентом, та їхні заступники,
- голова СБУ, його перший заступник та заступники,
- голова та члени Нацради з питань телебачення і радіомовлення, голова та члени рахункової палати, голова та члени ЦВК, голови та члени інших державних колегіальних органів,
- секретар РНБО, його перший заступник та заступники,
- голова Нацбанку, його перший заступник та заступники,
- постійний представник президента в Криму та його заступники, голови місцевих держадміністрацій, їхні перші заступники та заступники,
- судді Конституційного Суду, судді, прокурори, керівники інших державних органів та їх заступники,

• депутати місцевих рад, а також керівники структурних підрозділів державних органів та органів місцевого самоврядування і працівники, які заброньовані на період мобілізації та на воєнний час за органами державної влади, керівники державних підприємств та їхні заступники.

Ці люди мають право перетинати державний кордон лише на підставі документів про службові відрядження.

Показово, що депутатами місцевих рад є 15 тисяч жінок, понад 9 з яких є депутатками сільських рад. Їх теж додали до переліку і заборонили виїзд.

Окрім того, як вказують експерти, постанова уряду заборонила виїзд з країни і старшим чоловікам - чиновникам та депутатам, які мають понад 60 років і вже не є військовозобов'язаними.

ЯКІ Є ВИНЯТКИ ДЛЯ ДЕРЖСЛУЖБОВЦІВ

При цьому держпосадовці можуть виїжджати за кордон, якщо вони є самотнім батьком чи матір'ю дитини/дітей до 18 років, якщо вони їдуть відвідати дітей. Або для супроводження дітей для виїзду за межі України. Для цього треба мати відповідні документи.

Також держслужбовців можуть випускати за кордон для лікування за наявності документів, що дають право на виїзд з України та в'їзд до України, та листа від МОЗ з переліком осіб, яких лікарні за кордоном можуть прийняти для лікування.

Також дозвіл на виїзд може дати голова Державної прикордонної служби у разі смерті за кордоном когось з родини.

ЯК ЦЕ ПЕРЕВІРЯТИМУТЬ?

Поки що залишається незрозумілим питання зі створенням бази зі списками всіх держслужбовців та депутатів всіх рівнів. Адже йдеться про десятки тисяч людей.

Проте кабмін вже доручив всім органам влади подати у держприкордонну службу списки осіб держслужбовців - із зазначенням прізвища, імені, по батькові особи, дати народження, займаної посади.

Станом на зараз, за даними ВВС, прикордонники не мають бази, яка б дозволяла їм виокремлювати жінок, які підпадають під нову заборону.

ВВС намагається отримати роз'яснення про це від держприкордонслужби.

Наразі там змогли тільки надати інформацію, яка міститься у самій постанові кабміну.

СКАНДАЛИ З ПОЇЗДКАМИ ЗА КОРДОМ

23 січня президент Володимир Зеленський видав указ, яким заборонив чиновникам та депутатам виїздити з України на відпочинок, а тільки у відрядження.

Це сталося після скандалу, коли заступник генпрокурора Олексій Симоненко з'їздив на відпочинок за кордон на новорічні свята. Його вже звільнили.

Тоді ж президент доручив уряду ухвалити рішення, що і зробив 27 січня кабмін.

Цього тижня також вибухнув скандал, коли депутат фракції "Слу-

га народу" Микола Тищенко поїхав до Таїланду, де мав провести зустріч з українською громадою.

У соцмережах одразу ж заговорили, що Тищенко міг там опинитись не у робочих цілях. 26 січня спікер парламенту Руслан Стефанчук повідомив у фейсбук, що жодних відряджень Тищенку не підписував. Раніше Тищенко запам'ятався порушенням правил карантину під час пандемії ковіду.

Також нещодавно лідера фракції "Батьківщина" Юлію Тимошенко бачили на курорті в ОАЕ.

На початку січня у скандал з відпусткою потрапила пресофіцерка прикордонників, яка виклала у соцмережі низку дуже відвертих фото з Парижа. Проте вона як військовослужбовець і так мала отримувати для виїзду спеціальний дозвіл.

ЖІНОК ПОКАРАЛИ?

"Людам подобається, коли чиновників карають. Усвідомлюю, що після трижневого вояжу Колі Тищенка і Ко все це зайде народу на ура", - прокоментувала заборону на виїзд за кордон держслужбовцям і депутатам Ірина Герашенко, представниця фракції "Європейська Солідарність".

На думку Герашенко, у постанові уряду йдеться про дискримінацію невійськовозобов'язаних жінок на держслужбі. Які зможуть виїхати тільки "у виняткових випадках".

Герашенко нагадала, що значна частина депутатів місцевих рад складають саме жінки, і, як правило, ці активні українки сьогодні працюють, волонтерять і багато допомагають фронту.

За даними ЦВК, жінок серед місцевих депутатів загалом 37%. Станом на 2020 рік, депутатками рад різних рівнів були 15 633 жінок. З них 9,5 тисяч - це сільські і селищні депутатки. Саме у селах відсоток жінок у радах найбільший.

При цьому депутати місцевих рад не отримують за свою роботу заробітної плати. Вони не є державними службовцями.

Висновок Павла Романюка, радника з юридичних питань громадянської мережі ОПОРА:

В цілому ця постанова не поз-

бавлена недоліків, пов'язаних переважно з її юридичною технікою та підзаконним шляхом обмеження свободи пересування.

Якщо ж говорити про її застосування до жінок-чиновників чи осіб старше 60 років, то вона не розділяє чиновників за віком або за статтю та є загальною для усіх осіб зазначених категорій. Хоча за загальним правилом виїзд осіб старше 60 років та не військовозобов'язаних жінок дозволений.

Утім стосовно чиновників положення постанови уряду є спеціальними та мають застосовуватися пріоритетно.

Таким чином, обмеження щодо перетину державного кордону встановлюється для усіх зазначених в постанові чиновників незалежно від їх статевої приналежності чи віку.

Окрім того, ця постанова обмежила виїзд з України чоловіків старше 60 років, якщо вони є чиновниками чи підпадають під інші визначені категорії. До них застосовується спеціальне правове регулювання як до суб'єкта владних повноважень, попри те, що вони старше чи молодше 60 років, чоловік він чи жінка. Тобто їхнє право на перетин державного кордону однаково обмежується та виїхати вони можуть в умовах воєнного стану лише за виняткових умов.

Також потрібно наголосити, що практика підзаконного обмеження в реалізації прав людини не відповідає Конституції України, що неодноразово підтверджувалось рішеннями Конституційного суду України. Подібна ситуація і з перетином державного кордону, в тому числі в умовах воєнного стану.

Попри те, що така практика дозволяє уряду регулювати перетин державного кордону більш гнучко та, можливо, більш ефективно, за Конституцією утвердження і забезпечення прав і свобод людини є головним обов'язком держави.

Тому першочерговим завданням законодавця є упорядкування усіх положень профільної урядової постанови у законах "Про порядок виїзду з України і в'їзду в Україну громадян України" та "Про державний кордон України".

Що зміниться з 1 лютого 2023

Від 1 лютого відбудуться зміни у тому, скільки отримуватимуть військові, як виплачуватимуться субсидії, виплати ВПО, а також українські біженці у деяких європейських країнах.

ВИПЛАТИ ВІЙСЬКОВИМ: БІЛЬШІ ЧИ МЕНШІ?

З 1 лютого винагорода для військових зміниться залежно від місця, умов та особливостей проходження служби.

При цьому, як наголошують у міноборони, розмір додаткової грошової винагороди військовим, які беруть безпосередню участь у бойових діях, не змінюється. Зміни стосуватимуться лише військових і правоохоронців в тилу поза зоною бойових дій. Їх, швидше за все, позбавлять доплат у розмірі 30 тисяч гривень на місяць.

Тепер виплати напряму залежатимуть від районів перебування військовослужбовців, складності і специфіки бойових чи спеціальних завдань, які вони виконують, пояснюють в міноборони.

Бойові виплати у 100 тис. гривень на місяць будуть збережені українським бійцям, "які воюють з противником на передньому краї", наголошують у міноборони. Те ж саме стосується сімей полонених та зниклих безвісти — виплати винагороди у розмірі 100 тисяч гривень для них також зберігаються.

"Анонсовані зміни торкнуться винятково військовослужбовців та співробітників системи МВС, які перебувають поза зоною бойових дій у різних регіонах України, строківиків і курсантів ВВНЗ, офіцерів управлінн і штабів, а також деяких інших категорій", - йдеться у повідомленні міноборони.

Там також наводять приклад: станом на зараз усі військовослужбовці, включно зі строківиками та курсантами, у різних регіонах України отримують додаткову грошову винагороду у фіксованому розмірі 30 тис. гривень. Крім того, у міноборони повідомили і про збільшення основного

грошового забезпечення - для військових воно не може бути меншим за 20100 грн на місяць, а для поліцейських та рятувальників - не менше 17000 грн на місяць.

СУБСИДІЇ ОСТАТОЧНО МОНЕТИЗОВАНІ

Отримати субсидію, як і пенсію, на пошті відтепер зможуть лише пенсіонери

Від 1 лютого скасовується можливість безготівкової оплати пільг за користування житлово-комунальними послугами, - усі субсидії виплачуватимуться у грошовій формі.

Якщо у вас вже є банківський рахунок, на який надходять житлові субсидії або пенсія, то для вас нічого не зміниться. Проте якщо отримувач субсидії не відкрив рахунок в банку або не повідомив, на який рахунок переказувати ці виплати, гроші надходять на відкриті Пенсійним фондом рахунки в "Ощадбанку".

Щоб отримати гроші, потрібно звернутися до "Ощадбанку", а також відкрити в ньому - або іншому банку - особистий рахунок. Отримання грошей також можна оформити на "Укрпошті".

Після цього треба сплатити за комунальні послуги у звичайний спосіб.

Тож від 1 лютого "Ощадбанк" не перераховуватиме автоматично комунальникам кошти субсидій, як це було раніше. Одержувач пільг має отримати ці гроші в касі або на рахунок та сам сплатити комірне безпосередньо постачальникам комунальних послуг.

Таким чином, оплата комуналки стане однаковою для усіх, а ті, хто отримує субсидії, матимуть адресну грошову компенсацію.

У цих змінах є один важливий виняток: пенсіонери і надалі зможуть отримувати субсидію через відділення "Укрпошти" разом із пенсією без відкриття рахунку (або, якщо пенсіонеру приносять доставляють пенсію додому, разом із нею мають надійти і гроші на субсидію).

Від початку 2023 року надання та виплату комунальних субсидій адмініструє пенсійний фонд України.

LED-ЕЛЕКТРИФІКАЦІЯ ВСІЄЇ КРАЇНИ

В лютому на повну запрацює

програма, в межах якої українці можуть безкоштовно замінити старі лампи розжарювання на нові LED-лампи.

Про офіційний запуск програми урядовці заявили в січні, а у тестовому режимі проект почав працювати із середини січня.

Кожен українець може замінити у відділеннях "Укрпошти" п'ять старих ламп розжарювання на таку ж кількість енергоощадних LED-ламп. Мета програми - "знизити обсяг споживання світла та допомогти енергосистемі країни", значну частину якої зруйнували чи пошкодили російські масовані удари по енергетичній інфраструктурі.

Як заявила віцепрем'єр та міністр економіки Юлія Свириденко, "кожен українець, який досяг віку 18 років, має можливість зайти до "Укрпошти" і обміняти лампи розжарювання на LED-лампочки".

Але краще заздалегідь залишити заявку в додатку "Дія", а потім вже забрати їх на "Укрпошті".

До відділень "Укрпошти" треба приходити з паспортом та податковим кодом. Якщо ви не зробили передзамовлення через "Дію", або у вас немає цього додатку, лампочки на пошті можуть видати й одразу, якщо вони будуть в наявності.

Міністр цифрової трансформації Михайло Федоров пояснив, що заявка, зроблена через "Дію", буде чинною впродовж п'яти днів: "Якщо протягом п'яти днів ви не прийшли, вам потрібно буде наново оформити заявку".

За словами гендиректора "Укрпошти" Ігоря Смілянського, на першому етапі програма стартувала в усіх обласних центрах, а також у Краматорську, Кривому Розі та Покровську.

Далі до програми долучать невеликі міста, а до кінця лютого LED-ламп планують видавати замість старих ламп розжарювання й у сільських поштових відділеннях.

В рамках програми планується обміняти 50 мільйонів ламп розжарювання на аналогічну кількість LED-ламп.

За підрахунками ініціаторів проекту, це дасть можливість щороку економити 1 ГВт електроенергії, що дорівнює річному виробництву одного енергоблоку АЕС.

Є й інші підрахунки: при заміні 50 млн старих ламп розжарювання

на LED-лампочки зменшиться пікове навантаження на електромережі до 10%.

"З початком масованих обстрілів Україна відчуває брак електроенергії. За даними "Укренерго", до 40% енергії споживається домогосподарствами. Одним з основних джерел підвищеного навантаження на електромережі є старі лампи розжарювання, які використовуються в домогосподарствах. А вони використовують у 8 разів більше електроенергії за сучасні лампи", - пояснюють в уряді.

Проект здійснюється за підтримки ЄС, який безкоштовно надає Україні 30 мільйонів LED-ламп, ще 5 мільйонів надає безпосередньо Франція.

ВИПЛАТИ ВПО ЗА НОВИМ ПРИНЦИПОМ

З 1 лютого 2023 року під час виплат внутрішньо переміщеним особам діятиме перелік територіальних громад, сформований за новим принципом.

При призначенні виплат йтиметься про території:

- можливих бойових дій;
- активних бойових дій;
- окуповані Росією, на яких не визначена дата завершення боїв або тимчасової окупації.

До оновленого переліку, що його складає уряд, увійшли території: Дніпропетровської, Донецької, Житомирської, Запорізької, Київської, Луганської, Миколаївської, Одеської, Сумської, Харківської, Херсонської, Чернігівської областей.

Щомісячна державна допомога на проживання ВПО складає 2000 грн для дорослого та 3000 для дітей та людей з інвалідністю.

За даними міністерства соціальної політики, із 4,9 млн офіційно зареєстрованих ВПО понад 3,5 млн стали такими після 24 лютого 2022 року. 1,8 млн із них отримали від держави допомогу на проживання. На це із бюджету 2022 року витратили 57 млрд грн.

Тим часом агенція ООН у справах біженців знову відкрила реєстрацію на отримання допомоги ВПО. Українці можуть розраховувати на 200 грн на кожного члена сім'ї, допомога виплачуватиметься протягом трьох місяців.

ДОПОМОГА УКРАЇНЦЯМ ЗА КОРДОНОМ СКОРОЧУЄТЬСЯ

Від 1 лютого 2023 року українці, які перебувають у Польщі понад 120 днів, повинні оплачувати 50% вартості свого проживання, але не більше 40 злотих за одну людину на день.

З 1 травня сума збільшиться: переселенці, які перебувають у Польщі понад 180 днів, повинні будуть покривати 75% витрат, але не більш ніж 60 злотих за одну людину на день.

Проте ці зміни не поширюватиметься на людей, які, наприклад, через інвалідність, вік, важку життєву ситуацію, вагітність або необхідність догляду за дітьми не можуть працювати та заробляти гроші.

А у Нідерландах з 1 лютого скасовують виплати тим родинам, де хоча б один дорослий працює та має дохід.

НАФТОВЕ ЕМБАРГО: ПРОДОВЖЕННЯ

Окрім запровадження наприкінці минулого року ембарго на російську нафту з 5 лютого має набрати чинності ембарго на нафтопродукти.

Обмеження передбачають, що компанії не зможуть надавати страхові та інші послуги для морського перевезення російської нафти до третіх країн, якщо вона буде куплена вище за цінову стелю - price cap. Для сирової нафти, що доставляється морським шляхом, це обмеження було встановлене на рівні 60 доларів за барель і поки що не переглядалося попри критику з боку багатьох оглядачів.

Для нафтопродуктів Єврокомісія запропонувала встановити граничні на рівні \$100 і \$45 за барель. Перша ціна - для продуктів, які торгуються дорожче сирової нафти (наприклад, дизельне пальне), друга - для тих, що торгуються дешевше (наприклад, мазут).

Російські нафтові доходи, що до вторгнення в Україну давали 15-20% російського ВВП, третину доходів бюджету і близько 40% доходів від експорту, почали знижуватися ще від осені минулого року. Тоді ембарго ще не запровадили, але країни-традиційні імпортери російської нафти вже готувалися до цього, шукаючи інших постачальників.

НЕРУХОМІСТЬ
КВАРТИРИ

Продаж

Продам 1-кімн квартиру, вул. Костромська 10/11. Двері броньовані. Автономне опалення. Ціна 36500. Анастасія. Тел. (098)260-55-19.

Продам 2-кім. квартиру, вул. Щаслива, 3/4, 64 кв.м, кухня 17.5 кв.м. Повністю укомплектована. Опалення автономне. Є відеоспостереження. Ціна 83000. АН Президент. Ольга. Тел. (098)595-45-00.

Продам 2-кім. квартиру, новобудова, вул. Костромська, 9/10, 65 кв.м. Опалення автономне. Двері броньовані. Ціна 47500. АН Президент. Ольга. Тел. (098)595-45-00.

Продам 3-кім. квартиру в тихому районі, 116 кв.м + гараж 20 кв.м. Автономне опалення. Анастасія. Тел. (098)260-55-19.

Продам 3-кім. квартиру, вул. Буквинська, 4/6, 110 кв.м, новобудова, планування двостороннє. Опалення автономне. АН Президент, Ольга. Тел. (098)595-45-00.

Продам 4-кімн. квартиру у клубному будинку з окремим входом та гаражем. Всі комунікації, автономне опалення, газовий котел, підігрів підлоги, стан після будівельників. Ціна 83000. Тел. (098)297-57-87.

Продам стильну 1-кімн квартиру, ЖК Щасливе, новобудова. Сучасний дизайнерський ремонт, меблі, техніка. Автономне опалення. Охорона, відеонагляд, парковка. Анастасія. Тел. (098)260-55-19.

БУДИНКИ

Продаж

Продам зем. ділянку на Щасливому, 0,05, 0,1, 0,2 га, під будівництво. Ціна 3000 за 0.01 га. АН Президент. Ольга. Тел. (098)595-45-00.

Продам зем. ділянку 0.085 га, вул. Гагаріна, комерційного призначення, всі комунікації, є приміщення 250 кв.м. АН Президент, Ольга. Тел. (098)595-45-00.

Продам зем. ділянку на Щасливому, 0,05 га, з комунікаціями, під будівництво. Ціна 27000. Тел. (098)297-57-87.

Продам зем. ділянку на Щасливому, 0,1 га, під будівництво. Ціна 38000. АН Президент. Ольга. Тел. (098)595-45-00.

Продам зем. ділянку на Щасливому, 0,1 га, під будівництво. Ціна 42000. Анастасія. Тел. (098)260-55-19.

Продам зем. ділянку на Щасливому, 5 соток, з комунікаціями під будівництво. Ціна 27000. Анастасія. Тел. (098)260-55-19.

Продам фасадну зем. ділянку зі зміною цільового призначення, під комерцію, 2,5 га. Ціна 85000. Тел. (098)297-57-87.

ПРИМІЩЕННЯ

Продаж

Продам комерційне приміщення, вул. Захисників Маріуполя, 134 кв.м, ремонт, відеонагляд, пожежна і охоронна сигналізація, фасадна парковка. Тел. (098)297-57-87.

Продам комерційне приміщення, р-н Гагаріна-Костромська, 30 кв.м, ремонт, підігрів підлоги, автономне опалення, відеонагляд, сигналізація, фасадне, парковка. Ціна 49000. Тел. (098)297-57-87.

ВСЕ ДЛЯ БУДІВНИЦТВА
БУДІВЕЛЬНІ ТА ОЗДОБЛЮВАЛЬНІ МАТЕРІАЛИ

Продаж

Дошки, балки, крокви, рейки усіх розмірів, сухі та свіжоспилені. Дошка для підлоги шпунтована, вагонка. Доставка. Тел. (096)242-26-61, (068)016-60-98.

ПОСЛУГИ

БУДІВЕЛЬНІ ПОСЛУГИ

Всі види внутрішніх та зовнішніх робіт, виконує будівельна бригада. Тел. (096)031-62-62.

ІНШІ ПОСЛУГИ

Установка і обв'язка котлів. Влаштування систем опалення, водопроводу і каналізації. Тел. (096)749-34-34.

БІРЖА ПРАЦІ

Пропоную

Пропоную роботу кухарю зі стажем. Тел. (067)362-01-67.

Пропоную роботу столяру. Тел. (067)762-15-59.

Шукаю

Шукаю роботу продавця промтоварів, пакувальниці, ресторатора або будь-яку. Тел. (096)963-49-29.

КОНТАКТИ, ЗНАЙОМСТВА

ВВАЖАТИ НЕДІЙСИМ

Втрачено Атестат про повну загальну середню освіту виданий у 1997 р., Рівненською ЗОШ 1-3 ступенів № 20, на ім'я Сокол Дмитро Степанович, вважати недійсним.

Втрачено Атестат про повну загальну середню освіту, виданий Здолбунівською ЗОШ 1-3 ст. №5, на ім'я Сидорук Олександр Валерійович, вважати недійсним.

Втрачено Державний акт на право власності на земельну ділянку серія ЯК №400583, від 25.05.2010 р. за р. №011058900029, за адресою: Гошанський р-н, с. Бережниця, вул. Комунальна, 55, виданий на ім'я Юрчук Валерій Дмитрович, вважати недійсним.

Втрачено Договір купівлі-продажу посвідчений ПН Філюк В. М. від 25.09.1995 р. за р. №5508 від імені Теслиук Тамара Михайлівна, вважати недійсним.

Втрачено Свідоцтво про право на спадщину, посвідчене Гошанською ДНК від 27.11.2003 р. за р. №2037 від імені Тиванчук Ольга Пилипівна, вважати недійсним.

ІНШЕ

Прохання Допомогти сім'ї інвалідів з дитинства. Син (має вади слуху, мови), розбирає стару теле-, радіо-, комп'ютерну техніку. Візьмемо будь-яку несправну, непотрібну техніку. Прошу звертатись за телефоном: Тел. (050)110-21-14.

Вступні іспити-2023: яким буде мультипредметний тест цього року

Повномасштабна війна в Україні внесла корективи у всі сфери громадського життя. Зокрема, без змін не залишилась і галузь освіти. Через безпекові питання та ускладнений доступ абітурієнтів до навчальних закладів (передусім, тих, хто був змушений вийхати з країни), торік Міністерство освіти та науки було вимушене реформувати систему складання вступних іспитів. Тодішне нововведення — національний мультипредметний тест (НМТ) — виявився успішним, і кількість випускників, що його склали, перевершила очікування навіть самого МОНу: загалом, тест написали понад 200 тис. людей.

Торік набір дисциплін для складання екзамену був сталим: українська мова, історія та математика, то тепер обов'язкових дисциплін лише дві: українська мова та математика. Третій — на вибір: історія України, іноземна мова (англійська, німецька, французька або іспанська), біологія, хімія або фізика.

Тестування триватиме 3 години: освітяни передбачили по годині на кожен предмет, однак розподіляти час на виконання завдань абітурієнти будуть самотужки.

Також тим абітурієнтам, хто складав ЗНО чи мультипредметний тест, починаючи з 2020 року та задоволений результатом — можна не перескладати його цього року. Результати — примаються.

КОЛИ ТА ДЕ СКЛАСТИ? ДЛЯ АБІТУРІЄНТІВ В УКРАЇНІ, ЗА КОРДОНОМ ТА НА ОКУПОВАНИХ ТЕРИТОРІЯХ

НМТ складатимуть у тимчасових екзаменаційних пунктах, обладнаних у різних закладах освіти як в Україні, так і за її межами. Торік допомогти українським школярам вступити до вітчизняного вишу зголосилась 31 країна. В яких саме країнах можна буде долучитись до тестування у 2023-му — в Українському центрі оцінювання якості освіти повідомлять згодом.

Водночас, вже відомо, що кількість пунктів складання НМТ за кордоном цього року збільшать. Про це повідомив перший заступник міністра освіти та науки Андрій Вітренко під час брифінгу в Медіацентрі Україна — Укрінформ.

“Ми аналізували досвід минулого року — і найголовнішою проблематикою для багатьох українців була логістична: вчасно дістатися до центрів складання НМТ. Ми сподіваємося, що мережа буде ще розширена — для того, щоб наші українці, які зараз тимчасово перебувають не на території України, мали можливість без складних логістичних проблем дістатися до пункту складання НМТ. І в майбутньому подавати свої документи до омріяних закладів вищої освіти — саме української національної вищої освіти”, — повідомив Андрій Вітренко.

А от абітурієнти з тимчасово окупованих територій НМТ, як і торік, не складатимуть. Однак, зможуть вступити до ВИШу без нього: необхідно буде укласти договір про здобуття освіти за спеціальною процедурою впродовж трьох місяців після початку навчання.

ЧОМУ ЗНОВ МУЛЬТИПРЕДМЕТНИЙ ТЕСТ?

Окрім того, що проведення мультипредметного тесту замість звичного для українців ЗНО, на думку освітян, є безпечнішим в умовах війни (в кілька разів зменшується кількість масових скупчень молоді), в МОН називають ще кілька переваг такого екзаменування. Таким чином, каже заступник Міністра освіти та науки Андрій Вітренко, вітчизняним університетам простіше конкурувати із закордонними за українських абітурієнтів, особливо коли тисячі підлітків перебувають за межами країни. Логіка проста: чим простіший вступ — тим більше охочих.

Тривала війна змусила освітян продовжити практику проведення єдиного іспиту замість кількох окремих, як це раніше було із ЗНО. Яким буде національний мультипредметний тест в 2023 році, в чому нововведення — розбирались у Центрі громадського моніторингу та контролю.

ГОЛОВНІ НОВОВВЕДЕННЯ — ПРЕДМЕТ НА ВИБІР, “ПРОХІДНИЙ ПОРІГ” ТА ВІДСУТНІСТЬ ПРОБНОГО ІСПИТУ

Нову схему складання мультипредметного тесту презентували у Міністерстві освіти і науки України. Тест для вступу до ВИШу цього року знов поєднують в собі іспити одразу з трьох предметів. Основне нововведення — третій предмет на вибір. Якщо

РЕМОНТ КВАРТИР
«ПІД КЛЮЧ»
ВСІ ВИДИ ПОСЛУГ
Якісно. Надійно. Швидко.
(096) 635-93-79

**КОПАННЯ, ЧИЩЕННЯ КРИНИЦЬ
КОПАННЯ СЕПТИКІВ**
• Копання досвідченими монтажниками
• Чистка та поглиблення криниць
• Пошук води на території
• Виготовлення дашків
(068) 758-41-27
Виготовлення бесідок. Продаж та доставка кругів

Цілительниця бабуля Надія
Дізнавшись про феноменальні здібності цілителя, люди із усіх куточків України їдуть за цілінням та порадою
Спеціальний дозвіл МОЗУ № 2416 від 21.11.2018 року
Атестаційно-експертний висновок УАНМ № 4518 до 30 січня 2023 року
• Вилявання на ВІСК, зцілення від простатиту та енурезу.
• Знімає порчу. Алкоголізм по фото. Після обряду ніколи не заг'є.
• Повернення чоловіка в сім'ю, усунення суперниць.
• Зняття хвороби і згладу сильним обрядом.
• Допоможе знайти «половинку» в будь-якому віці.
• Знімає приворот по крові, повне позбавлення від зрад.
• Пророкує майбутнє, долю.
• Захистить Вас від нещасних випадків, хвороб.
• Установка на благополуччя і успіх.
• Після обряду, який Вам проведе Надія, Ви зможете народжувати здорових дітей.
• Установка захисту, яка буде працювати завжди.
• Обряди на бізнес.
• Обряд на продаж нерухомості.
м. Рівне, вул. Чорновола, 13 прим. Облспоживспілки (центр, за ЦУМом), каб. 419, 4-пов. тел. (066) 876-96-31, (068) 613-43-05
Допомагаємо людям більше 30 років
Приєм: пн-пт 10:00-14:00, сб-нд – вихідні. Приєм – 100 грн.

КЗ “Урвєнський психоневрологічний інтернат” РОР Рівненського району Рівненської області (код ЄДРПОУ 03189297) повідомляє, що рішенням 14 сесії 8 скликання Рівненської обласної ради № 578 від 04.11.2022 року прийнято рішення “Про реорганізацію шляхом злиття КЗ “Урвєнський психоневрологічний інтернат” РОР Рівненського району Рівненської області.
Вимоги кредиторів приймаються в письмовій формі протягом двох місяців з дня опублікування повідомлення про припинення юридичної особи. Письмові вимоги приймаються до 25.03.2023 року за адресою: село Урвенна, вул. Замкова, 53а Рівненського району Рівненської області.

РОБОТА | ТОВ “СІМ ТЕКС-Р” запрошує на роботу:
ШВАЧОК
оплачується дорога на роботу і з роботи
096 123-44-44, 093 109-85-69, 050 375-22-05
Адр.: м. Рівне, вул. Гагаріна, 39

Укладання
керамічної плитки, штучного та природнього каменю.
(096) 635-93-79

www.ogo.ua
ВАМ €
що сказати?
OGO.ua

Стінописи рівненського художника Костянтина Качановського віднедавна прикрашають будівлі Херсона

Хоч вони й намальовані подекуди серед руїн, але емоційно зігрівають. А ще ці ілюстрації мотивують і наче кажуть: «Це нічого, ми все відбудемо». Принаймні таким був задум автора.

Роботи створені у рамках проекту «Культурний десант», який об'єднує художників та музикантів з усієї України. Костянтин Качановський бере участь в ініціативі «Стіни культури». Він та інші митці вже працювали в деокупованих містах Харківщини, а також у Миколаєві. Крайня ж поїздка була в Херсон.

«Ми хотіли підняти людям настрій. Загалом же під час усіх цих поїздок зрозуміли один нюанс: прості й теплі написи на зразок «Херсон — це Україна» чи «Рідні, ви — вільні!» справді мають вплив і підтримують, — пояснює Костянтин Качановський. — І саме через візуальну форму спілкування ми прагнули розрядити ту обстановку. У проєкті задіяно доволі багато художників. Це збірна команда. В кожного з нас свій стиль, матеріали. А ось завдання — одне».

Оскільки графік перебування в Херсоні був доволі стислий, та й умови для роботи складніші, то рівненський художник вирішив створювати не один великий мурал, а декілька простіших ілюстрацій, однак із влучним послоним.

Так, на одній зі стін Костянтин зобразив хлопчика, який біжить із сачком за крилатою ракеткою. Він хотів, щоб люди, які розглядатимуть малюнок, задумалися, як війна впливає на дітей.

«Коли дивишся на хлопчиків і дівчаток, які пережили деокупацію, то розумієш, що вони дуже сміливі. Наприклад, діти розповідають: «Сюди прийшли погані дядьки, ми до них не підходили. Вони матюкалися, п'яні ходили, але вже все нормально». Але ці події таки залишають слід у свідомості», — вважає художник.

Також автор намальовав дівчинку, яка витирає російську символіку. За його словами, в Херсоні було зроблено доволі багато написів про росію. А ця ілюстрація — свого роду протест від дітей, бо росія тут — не «навсегда», росія тут — НІКОЛИ.

Наступний стінопис знаходиться на напівзруйнованому торгово-розважальному центрі. Раніше заклад був дуже популярний, але окупанти його понівечили. Споруда обгоріла, навколо — сміття.

«Я зобразив там хлопчика з пілосмоком. З одного боку, ілюстрація наче говорить: «Хто це буде прибирати і відбудувати?», а з іншого, ніби й відповідає: «Нічого страшного, ми знову наведемо тут лад і відновимо», — пояснює свій задум автор.

Також на стіні цього самого будинку Костянтин Качановський намальовав символічне ДНК нації. Дизайн зображення зробила його дівчина. Ілюстрація — в патріотичних кольорах з нашими квітами.

На п'ятій роботі художника зображений хлопчик, який дзюрить на окупантську техніку. Це символізує ставлення українських дітей до окупантів.

Під час створення стінописів до Костянтина підходили чимало місцевих. Роботи їм подобалися.

«Люди в Херсоні дуже теплі і приємні в спілкуванні. Так про них, до речі, багато хто відгукується. Підходили, розповідали свої історії, розпитували про нас, просили, щоб і на їхніх будинках щось намалювали. Шкода, що в нас було обмаль часу», — розповів Костянтин Качановський. Загалом у Херсоні митці створили майже 40 муралів.

Участь у проєкті рівненський художник планує продовжувати далі. Лише чекає сприятливіших погодних умов, бо для автора, що пише просто неба, це важливо.

Як в Україні протезують першу дитину, яка втратила кінцівку на війні

Марина — перша пацієнтка, яка проходить дитяче протезування в Україні через втрату на війні кінцівку. Навесні 2022 року, коли дівчинці ще було 5, у їхній будинок в Херсоні прилетів снаряд. Через російську ракету їй відірвало ніжку.

У травні її доставили в "Охматдит" на реабілітацію, але дівчинка лежала і не хотіла навіть вставати з ліжка.

Команда фахівців — психолог, реабілітолог, протезист — взялися поставити Марину на ноги. Без відірваної кінцівки вона не могла навіть стояти, бо був порушений баланс.

Наприкінці літа їй надали перший навчальний протез, а за кілька місяців — створили інший, персональний.

Про виклики, проблеми та досягнення дитячого протезування для "УП. Життя" розповіли спеціалісти клініки "Охматдит": фізичний терапевт Назар Борознюк, психолог Тетяна Підкова та протезист Олександр Стеценко.

ПСИХОЛОГІЧНИЙ БАР'ЄР

Після трагедії в Херсоні, Марину та її маму Наталю поклали у різні лікарні у Кривому Розі. Тож поруч з дівчинкою була тітка Люба.

"У мами з донькою відбулась сепарація, і дівчинка прикипіла більш до тітки.

Це як бар'єрний захист, бо дитина не могла самостійно ходити в туалет, рухатися, одягатися. Усі ці функції виконувала Люба. І тепер саме поруч із тіткою Марина відчуває себе в безпеці", — пояснює психологиня Тетяна Підкова.

Згодом, коли маму з донькою доправили в "Охматдит", замість покращення психологічного стану стався регрес. Марина "зчитала" емоції мами: жінка відчувала інакшість своєї дитини через травму.

"У Марини ПТСР. Ця травма не від війни, а через втрату кінцівки.

Ми стикнулися з тим, що від батьків було абсолютне неприйняття травми власної дитини. Адже вони бачили її здоровою, з двома ногами, фізично розвинутою", — говорить психологиня.

Тому мама Марини мала надію, що протез поверне дитину у період до трагедії.

Психологічний стан дівчинки був доволі складним: вона була не готова пускати нових людей до себе, обмежила комунікацію із зовнішнім світом. Тому батьки вирішили лишитися в Україні та пройти реабілітацію та "поставити на ноги" доньку в рідній країні.

Тетяна Підкова пояснює: Наталя бачила приклади протезування за кордоном. Як-от у Каті з мамою з Краматорська, які потрапили під обстріл на вокзалі: вони отримали більш естетичні протези в США. Але вони мають травму нижче коліна, а 11-річна дівчинка не так активно росте, як її 6-річна донька.

Інтенсивний розвиток дитини був однією з причин лишитися в Україні, адже у США чи Сеулі пропонували заміну протеза раз на 2 роки.

"Було важко навіть донести батькам, що це буде протез, але не косметичний, а як трубка. Вони чомусь, як Марина, вигадали ніжку, на якій будуть рухатися пальчики", — каже Назар.

Натомість принесли протез-трубку. Він складався з "чужих" деталей, бо на ньому ходила інша дитина.

ДОСВІД ПЕРШОГО ПРОТЕЗА

Марина знову відчула мамин відчай, тому запротестувала і почала істеричку, коли побачила навчальний протез.

"Ми вийшли з того, що назвали протез "Кеша, і будемо з ним дружити", — розповідає психолог.

Кілька місяців перед тим Марина

разом з реабілітологом Назаром робила спеціальні вправи, щоб укріпити м'язовий корсет. Але перша примірка пройшла зі сльозами.

Куксу (частину кінцівки, що залишається після ампутації) мали забинтувати перш ніж одягнути протез. У медицині ця підготовча процедура називається бандажуванням.

"Перші рази я знав, що бинтую ногу Марині неправильно. Але не знав, як правильно. В університеті ніхто не акцентував на протезуванні, на куксах. Бандажах. Війна здавалась далекою, а тепер вона дихає кожному в потилицю.

У мене погана англійська, але це не перешкоджало мені перекладати статтю за статтею, роздивлятися картинки і вчитися на практиці. Дитяче протезування складне тим, що діти постійно ростуть, і протез треба змінювати, потрібен постійний контроль", — зазначає реабілітолог.

Він згадує, що саме тоді його колега Марія поїхала у Норвегію на якийсь саміт. Назар розписав їй купу питань, ще стільки ж — виникали в процесі.

"Якось Маша каже: "Мені невдобоно питати". А я їй відповідаю: "У нас війна, питай, не соромся".

Потім приїжджали колеги з Франції, Італії, Великої Британії, навчали нас, багато нового розповіли. Половину з того я робив. По суті, добре і правильно, тож вони роботу не забракували", — з посмішкою каже лікар.

Він додає, що усіх маленьких пацієнтів з воєнними ампутаціями спершу доставляють в обласну лікарню, а потім — скеровують в "Охматдит". У цій клініці діти проходять реабілітацію та отримують психологічну допомогу, а потім їх відправляють на протезування за кордон.

Для дітей, які постраждали від війни, протезування є безкоштовним: як у рідній країні, так і за її межами.

ВИКЛИКИ ТА СКЛАДНОЦІ

Одним з приводів до сліз під час першої спроби одягнути протез був банальний фізичний дисконфорт, підсилений страхом та неприйняттям батьків.

Певний час дівчинка продовжувала висловлювати внутрішній протест: одягала протез лише на заняття з реабілітації. Персонал намагався заохочувати Марину ходити з новою "ніжкою" частіше, щоб вона швидше навчилася на ньому ходити.

"Марині треба навчитися управляти механічним коліном, бо воно висковзує. Їй треба вивчити, як рухається нога, згинається, адже м'язи після ампутації атрофуються, а частина з них через травму має іншу форму.

У дівчинки часто буває, що мозок посилає фальшиві сигнали: наприклад, біль у коліні, якого немає. Ми його чухали, сміялися і все минало", — каже Назар.

Він також зазначає, що маленька пацієнтка дуже емоційна. Під час занять Марина може бути залучена у гру, сміятися, ходити на протезі. Але якась дрібничка або зміна настрою може викликати сльози, і тоді заняття доводиться припиняти.

Назар зазначає, що є чимало факторів, через які пацієнтка може не прийти.

"Вона дуже боїться тривоги. Або якщо десь тільки згадають про вибух, у неї миттєво починається істерика. Взагалі ми мали б займатися по 3 рази на день, але виходить переважно два", — розповідає лікар.

Він зазначає, що дуже важливо знайти підхід до кожної дитини, бо наказовий тон з ними не працює. Наприклад, мотивували Марину на прогулянку ледве не всім колективом.

"Вигадували, чому треба пройти так далеко: якісь фантастичні приводи. Тож якщо весь "Охматдит" буде хотіти, а родина така: "Ой, а чому їй так далеко йти?" Марина це почує і не дійде", — каже фізичний терапевт.

ПЕРСОНАЛЬНИЙ ПРОТЕЗ

Через місяць після Кеші для Марини зробили персональний протез — постійний та зручний. Вона назвала його Кеша 2.0.

Протезист Олександр Стеценко розповів, що для протеза дівчинки застосували силіконову композицію, її ще називають вакуумним лайнером. Вона тільки набирає оберт в Україні, але, на відміну від попередників, краще тримає протез та міцніше фіксується на куксі, бо не вимагає додаткового бинтування.

"Натомість вимагає "протяжки", тобто протягування кінцівки у вакуумне кріплення. На протезі є спеціальний клапан, який виштовхує повітря і тримається за принципом присоски.

Сучасні протези мають модульну структуру, такі собі конструктори Lego. Тож збирають окремо стопу, голілку, з'єднуючи адаптери та приймальну гільзу. Такі протези легкі як у плані експлуатації, так і оновлення", — пояснює фахівець.

Через активний ріст дівчинка з тіткою відвідують протезиста кожні 3 тижні: він "підганяє" протез до потреб дитини. Бо коли Марина хоч трішки виростає, ніжка стає коротшою у порівнянні зі здоровою. Дівчинка перекладається на іншу сторону, а це може спричинити сколіоз.

Олександр Стеценко каже, що за 2-3 тижні протез Марини вже косметично "закриють". Він буде більше схожий на ніжку. Проте у верхній частині, де гільза одягається на куксу, протез буде виглядати ширшим, ніж здорова кінцівка.

За його оцінками, дівчинці треба буде замінити протез десь через 3-4 роки. Зокрема, колінний вузол та стопу. Деякі компоненти зношуються, деякі — можуть послужити ще.

"У Маринки дуже добрий потенціал. Гадаю, вона дуже скоро зможе вільно ходити", — каже він.

Психологиня Тетяна підтверджує: дівчинка психологічно свій протез сприйняла, адже вона його одягає та ходить.

"Не можна цю дитину відокремлювати від соціуму, тому треба допомогти їй прийняти себе такою та жити з особливостями.

Ми показуємо Марині фото моделей, які виходять на подіум з протезами. І пояснюємо, що вони класні і відчувають себе дуже комфортно. Тобто перемикаємо дівчинку на мотивацію на майбутнє. Бо приборати ПТСР ми не можемо приборати: нову ногу їй не виростимо", — говорить психологиня Тетяна.

Вона оптимістично додає про свої сподівання, що вже навесні Марина гулятиме на протезі без коляски.

Вікторія Андреева, УП.Життя